

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policajnicah“ se plačuje za navadno tistopono vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starom trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Cassana, 3.

Dopisi in naročnina naj se pošlja opravištvu „Soča“ Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Slovenski napredek na Goriškem:

Kdor ne napreduje, pravi pregovor, on nazaduje. Goriški Slovenci naj pazijo, da so ta pregovor nad njimi ne uresniči. Nekdaj, za Lavričevih časov, je bilo tu toliko rodoljubnega ognja; zdaj pa staro navdušenje nekako ugasnuje. Da bi si slovensčina pridobivala kaj vođ tal, posebno v glavnem mestu, o tem nimamo dosti zabilježiti in bojimo se celo, da bi tal ne izgubivali!

Goriški Slovenci imamo večino v deželici, le žal, da nemamo dovolj energije, si to večino izkoristiti! Če ima krepak in nadarjen rod večino v deželi, se mu pač ne spodobi jadikovati in težiti o krivicah, ki jih mora pred manjšino terpeti; ako ga namreč manjšina nadvladuje in strahuje, kriv si je tega sam. On nima zadosti rodoljubja in narodnega ponosa, ali pa ima premalo razuma za javne zadeve, ali pa premalo energije, poguma in požrtvovalnosti. Kjerkoli pomanjkljivost čuti, lahko jo sam popravi; torej ima svojo osodo v lastnih rokah.

Goriški Slovenci bi se ne smeli s tem zadovoljiti, da v deželnem zboru Lahom ravno komaj ravnatežje drže. To ravnatežje visi le na enem glasu in kako lahko se on glas zgubi, ravnatežje pa v manjšino spremeni! Slovenci, ki imajo večino v deželi, imajo pravico težiti tudi po večini v deželnem zastopu. Lahko bi potem marsikaj sklenili, s čimer bi svoj položaj utrdili in svojim rojakom življenje olajšali. Na pr. za kultiviranje Krasa bi se moralo mnogo več storiti. Slovenska večina deželnega zbora bi zamogla tudi kaj storiti za obrtni in kupčjski podnik, da bi Slovenci ne bili večno omejeni le na poljedelstvo, ampak se vaditi živeti tudi od rokodelstva in kupčje, ter tako postati meščani. To se mora tem bolj povdarjati, ker cone kmetskih pridelkov vedno padajo, tako da se obeta Slovincem slabi bodočnost, če se ne bodo poprijeli tudi obeta in trgovstva.

To oboje, namreč večino v deželnem zboru goriškem in pa večje blagostanje s pomočjo meščanskega življa, zamorejo goriški Slovenci samo s tem doseči, da se polastijo Gorice, glavnega mesta v deželi. Jako naivno in slabotno je govorenje: „Gorica je večinoma laška, torej mora tudi tako ostati; Slovenci moramo le to obraniti, kar imamo, ne smemo pa dalje segati.“ Zakaj so pa Lah tako dolgo segali po Gorici, da so jo dobili in segajo tudi že po Podgori. Ne varajmo se, naj bo le Gorica enkrat popolnoma laška, začela bo polastevati tudi okolico.

LISTEK.

Četrta zapoved božja v pravljici.

Spisal dr. Franc Oblak.
Dalje.

Preteklo je zopet deset let. Pri Voglarjevih so je povsod vidil božji blagoslov. Janez in Marjeta sta živela vedno enako, bila sta prav pridna. Starost pa ju je začela nadlegovati; zato ju je domači kaplan začel pogostoma obiskovati in je vedno povpraševal po njunem stanju. Na kaplanovo prigovarjanje vzela sta v službo pridno deklo, ki je bila pri svojem teškem delu po nesreči zlomila desno roko in ni mogla več svojih navadnih del opravljati. Pri Voglarjevih je Mica (tako se je imenovala) imela prav lahko službo in je bila svojim gospodarjem v kratkočasno družbo.

Nekega jasnega jutra Mica zgodaj vstane, da natrga nekoliko listnatih vej za kozo, ki so jo redili. Klesté jesenov drev zapazi, da jezdi nepoznan gospod proti holmu. Radovedna, kakor sploh ženske, drži v eni roki odsekano vejo, v drugi rončarico in opazuje gospoda, ki je skočil raz konja in ga privezal v ujedu na bližen hrast ter iskal raznih cvetlic v travi. Malo pozneje pride na holm dobro rejen menih in konečno pride tje — o čuda — strojar iz bližnjih fužin, ki se pridruži prejšnjima gospodoma.

Kjer ni natornih moj, kakor visoke gore ali široka reka, tam je narodnostna meja vedno v nevarnosti, tukaj velja le: „ali ti mene, ali pa jaz tebe!“ Kar je zdaj, nas nič ne briga; zgodovina pa priča, da so Slovenci nekđaj stanovali po celom Beneškem in segali notor do Verone; če je italijanski živelj pravico imel, nas tako daleč nazaj potisniti; zakaj bi ga mi ne smeli vsaj iz Gorice izpodbiti? Sicer je pa še zljaj večina dežele slovenska, torej imamo Slovenci že zavolj tega več pravice do Gorice.

Ali mar ni sramota za nas, ki imamo večino v deželi, da se v glavnem našem mestu niti ganiti ne smemo, in da nas tu strahujejo kakor tujce? Pa kako se nam je v Gorici utaboriti? Morda nam bo v izgled Ljubljana, ki je bila tudi dolgo let Nemcem v strahu.

Se ve da so tam razmere za Slovence ugodnejše, kajti večina prebivalcev je bila tudi prej v mesu slovenska; vendar pa so nasprotniki slovenske volitve na ujeti imeli, in trebalo je dolgoletnih bojov, prej da so se jim iz rok izrgali. Pred vsem so si ljubljanski Slovenci ustanovili močno ognjišče, narodno čitalnico, kjer so zbirali vse narodne sile. Nikdar niso dopustili, da bi jih kdo v mestu za tujce pogledal, ampak proglašali so se kot pravi domačini. Tako moramo tudi goriški Slovenci delati. Na dalje so ljubljanski Slovenci za vsako volitev postavili svoje kandidate, posebno pa za občinske volitve. Naj so tudi leto za letom propadli, vendar se niso podali in so drugo leto zopet stopili na volišču. Tolažila jih je zavest, da število slovenskih volčev od leta do leta narasča. Tako so dobikali konečno zmago. Tudi goriški Slovenci se morajo v mestu urediti kot enorgačna stranka in stopiti v volilne boje. Zvezi z laškimi konservativci v Gorici bo težko kodaj ugajala. Ne da bi bili nasprotniki konservativnim načelom, ravno nasprotni; toda zveza, s katero koli laško stranko, olvzame slovensčini sad zmage. O! nobeno laško stranko se nam ni nadejati, da bi bila naši narodnosti pravična in ne bi dela na razširjenje svoje narodnosti v našo školo; ako nam torej kaka laška stranka do zmage pomaga, ne smemo z narodnostjo na dan, ampak moramo narodni del svojega programa skoro da zatajiti. Tako pa narodnega ognja niti v lastnem taboru netiti ne smemo, in vse navdušenjo ugasne.

Pred vsem potrebujemo Slovenci v Gorici „narodnega doma“. Ni treba stavbene lepote, ampak le prostorne hiše, ki bi se dobila za 30 do 40 tisoč gl. Ta „slovenski dom“ bi si pridobil kavarnarsko in go-

Mica, ki je pred leti pestovala pri strojarjevih, zadene kozi nabrano pičo in naglo teče domu, kjer Voglarica pove vse, kar je videla.

Voglarica je vše vedela, kdo da so ptujci. Komaj priklide moza Janeza in že so bili trije sinovi na vratih. Prijezni pozdravi so sledili. — Mica je morala letati in pripravljati za sprejem tako ljubih gostov, kakor jih je stara Voglarica zmoraj opisovala.

Celi teden je bilo vse veselo pri Voglarjevih. V nedeljo pa povabijo k večerji še domačega kaplana, ki je bil majhen gospod sivih las. Po večerji reče ta: Kakor sem iz vaših pogovorov izvedel, ste v zadnje, ko ste pred desetimi leti odšli na ptuje, bili sklenili, da boste prihodnjic, kadar se spet snidete, povedali vsak svoje dogodilščine. Zdaj je čas za to; prosim torej!

Dogovorili so se, naj pravi svoje dogodilščine prvi menih Mahor, drugi strojar Gašpar in zadnji gospod, pokrit s klobukom, podoban „dži“ ali pinji, nauređ Jeler.

Menih Mahor postane resen in pripoveduje prvo svoje dogodjaje od ločitve iz domače hiše pred 20. leti, do tedaj, ko je bil sprejet v samostan in nadaljuje: Kadar me je pater Sebastjan pripeljal v samostan v „Vresch“, sem bil nezkušen deček 14ih let; moj ranjki dobrotnik (Bog mu daj nebeško luč!) me je peljal kar naravnost v svojo celico, izprašal me je tam iz vsega, kar sem se domá od matere naučil; posebno pa sem mu moral moliti in povedati

stolničarsko pravico in bi v prtiličnih prostorih napravil na eni strani narodno kavarno, na drugi pa narodno gostilno. V prvem nadstropji bi bila pa čitalnica in gledališki oder. Do čitalnice bi imeli samo udje ustop, do gostilnice in kavarne pa vsak šlovek. Tako bi dobili Slovenci svoje zbirališče, kjer bi brez strahu občevali v svojem jeziku in se radovali drug drugoga. Pač se ne more zabraniti, da bo v gostilno ali kavarno tudi kak tujec prišel, morda celo zabavljat; toda Slovencev bo zmirom več, vsi hišni služabniki, posli in prebivalci bodo na njih strani, torej se v svoji hiši ne bodo pustili strahovati. Ako v „domu“ še kaj prostora ostane, oddá se narodnim rokodelcem v stanovanje, da bi smeli brez strahu svojo narodnost pokazati, in tako bi se kmalu napravilo trdno slovensko taborišče aredi mesta, ki bi služilo vsem slovenskim mestjanom v varno zavetje. Kedar bi bil „narodni dom“ izplačan, prizidalo bi se zopet nekaj hiš, v katerih bi dobili domačini prostor in stanovanje, in tako bi se poslovenil en del mesta, kjer bi se postavila pozneje narodna škola. S svojo trdnjavo v „narodnem domu“ pa bi se Slovenci ne smeli zadovoljiti, ampak iz tega varnega zavetja uplivati bi morali na celo mesto; agitovati in iskati somišljenikov, zbirati slovenske meščane in jim po svoji moči pomagati. Število narodnih trgovcev in obrtnikov morali bi množiti in začetnikom pomagati. Tako bi število slovenskih volilcev od leta do leta raslo. Lahki bi pač tudi vse svoje moči še bolj nega; zdaj napeli, toda Slovenci so v boljšem položaji — okolica je namreč slovenska, in ker se meščanstvo najveđ množi iz bližnje okolice, je Slovincem lahko na svojo stran dobiti novo došle meščane. Tudi je neprecenljivo vrednosti, da se zamore slovenska stranka v mestu naslanjati na okolico, laška pa je nema. Ker je dežela v svoji vočini slovenska, upati je, da bo ta večina tudi na glavno mesto uplivala in mu skušala utisniti svoj značaj. Se ve, da je treba dela in žrtve. Z malomarnostjo, boječnostjo in tesnósrčnostjo se nič ne opravi.

Zdaj je pa vprašanje, kje bi se dobil denar za „narodni dom“. Ali bi ne mogle tudi slovenske občine po deželi pripomoči Slovincem v mestu do narodnega doma, saj bi bilo to tudi v njihovo korist. Ako bi bila namreč Gorica slovenska bi tudi slovenski mladenčji iz slovenskih občin tem prej dobili za služek, kakor pa sedaj, ko se deželna smetana le bolj Lahom in tujcem deli. Če bi bili vsaj naši Furlani, bi ne bilo toliko reči; toda so Italijani iz kraljestva nastavljaše na Primorskem v dobre službe, med tem

prvo in temeljne resnice naše vére. Vidno je bil on zadovoljen z mojimi odgovori. Tudi sem mu moral povedati vse, kar sem doživel v svojem življenji, posebno, kaj nameravam v prihodnje storiti. Moji odgovori so bili odkritosrečni, in kakor je pater Sebastjan pozneje pravil, prav jasni. Zadovoljen z menoj, me stari oča, ki je tedaj bil gvardijan samostanu v „Vresch“, vpraša, če hočem ostati v samostanu; služil da bom njemu in vsom njegovim sobratom. Ko pritrdim, me sprejme strežjem očetov v samostanu. Od začetka sem tudi opravljal male službice: nosil sem očetom vodo, čistil njihove krila (halje) i. t. d. Ali to ni trajalo dolgo. Začeli so me ubiti brati, pisati, računati in, ker je bila v „Vresch“ samostanska škola, moral sem tudi višje šole obiskovati; učil sem se bogoslovja, in zdaj sem tu pred vami kot oče Anastasius.

V samostanu imamo priliko razne reči opazovati. Kar jaz kot najveđe vrednosti štejem, je to, da tje zahajajo pokorit se vsi, ki so svojim cerkvenim gospojkom nepokorni: tu sem videl posvetne in posvečene ljudi vsakega stanu in vsake vrste in ostro opazovanje mi je pokazalo, da najbistrejše glavice, katerih sposobnost daja najveđe živila na puhi in z njim nepokornosti, najlože in najprej postajajo v srcu, potem v dejanji nezvesti svoji veri, potem dejanski nepokorneži tudi verskim oblastim, in to je tudi vzrok njihove posvetne nesreče.

Po povesti „patera“ Mahorje, katerega so vsi

ko domačini trahā stradajo; pa tudi kak Nemeo pride iz severa, in vse se mu ponižno poklanja, mu grejo na roke v vseh zadevah. Slovenci so preveč popustljivi, da bi Goriško za svoje proglasili. Tuji mislijo, da je Goriška dežela, ki prav za prav ni nikogar lastnina, ampak nekaka „gmajna“ za take, ki drugod niso imeli sreče. Slovenskim občinam, naj bo Ajdovščina, ali Bolec ali Solkan, bi morale vendar vedeti, da je Gorica glavno mesto njih dežele, in moralo bi jim biti na tem, da se njih občani v Gorici ne pogledujejo za tujce, od bogve kodi priklatene ljudi.

Ali bi bilo teh občin mar konec, ako bi vsaka njih žrtvovala 1000 forintov za „narodni dom“ v Gorici? Saj bi ta denar ne bil zavržen, ampak „narodni dom“ bi bil njih lastnina, in kar bi hiša nesla, razdelilo bi se med občine, po velikosti njihovih vlog.

Ako so vse občine v pravih rokah, to je, ako imajo na čelu domoljubne in brzne možake, potem se naša misel kmalo in lahko uresniči. Rodoljubi, prevdarite to!

Deželni zbor.

XIII. in zadnja seja 14. januarja 1888.

Ko se odobri zapisnik prejšnje seje naznani predsednik, da so občine Oglej, Campolongo, Fiumicello, Gradiška, Ruda, Topoljan, Versa, Villa Vizentina in Marjan s posebnimi telegrami izjavile svoje soglasje s predlogi trgovske in obrtnijske zbornice goriške zastran grajenja lokalnih železnic po Furlaniji.

Po prestopu na dnovni red poročila poslanec Maurovich v imenu finančnega odseka o deželni posojilu 30.000 gld., s katerim se imajo poravnati pogojeni roki deželne predplačne podpore, ki jo ima dobiti v določenih dobah stavbeni zalog podjetja za namakanje tržiške rovani (Agro di Monfalcone) in poplačati nekateri dolgovi. Posojilo se dovoli brez ugovora po predlogih deželnega odbora.

Poročevalac šolskega odseka, dr. Vozzegnassi čita poročilo deželnega šolskega svetovalestva zastran upeljave nemščine kot obligatnega predmeta v javne ljudske šole na Goriškem in predlaga, naj sklene zbor:

1. Deželni zbor Goriško-Gradiški pod varstvom člana 19. državne temeljne postave 21. decembra 1867 št. 142 drž. zak., § 6 občne šolske postave 14. 1889 št. 62 drž. zak. in dodatne postave 2. maja 1882 št. 53 drž. zak., in v potrjuje tega, kar je sporočil deželni odbor vis. c. kr. namestniki dne 30. julija 1875 št. 2629, pa 3 izvršitev resolucije sprejete v XII seji 4. zasedanja, 3. dobe, obžaluje predlog podan v seji c. kr. dež. šolskega svetovalestva dne 14. decembra 1887, da se ima poučevati nemščina kot obligaten predmet v vseh ljudskih šolah poknežene grofije Goriško-Gradiške in protestuje proti dotičnemu — kot nepostavni sklepu deželnega šolskega svetovalestva.

2. Naročuje se dež. odboru, naj sporoči ta protest vis. c. kr. ministerstvu za bogočastje in uk, zanašaje se, da bo ono zabranilo izvršitev tega sklepa.

Vladni zastopnik baron Rechbach omeni, da predlog zastran upeljave nemščine kot obligatnega predmeta v ljudske šole naše dežele ni bil podan kot nezavisen predlog, ampak v teku razprave o podelitvi nagrad učiteljem tistih ljudskih šol, v katerih se je poučevala nemščina in da deželni svet ni nameraval se svojim sklepom žaliti obstoječe postave, ampak da je postopal o tej zadevi le s stališča občne koristi. On mora torej zavržati očitane nepostavne ravnanja.

Po nekaterih ugovorih poročevalca, kateri pravi, da je nepostavno ravnanje dež. šol, sveta v odsekovem poročilu jasno dokazano, se glasuje in vsprejmo se soglasno odsekovi predlogi.

Po predlogu deželnega odbora (poročevalac dr.

prav pazljivo poslušali, pové G a š p e r svoje dogodbe do tedaj, ko so se vsi trije bratje v prvo ločili in kadar je bil sprejet za strojarskega učenca, ter nadaljuje: Ko sem prišel v domače fužine, izvedel da me sprejmejo za strojarskega učenca, sem bil jako vesel. Od začetka mi je precej trdo šlo pri mojem delu, ker nisem znal ne brati, ne pisati in ne računati, toliko manj pa risati, to je obrise delati za razne dele stroja. Moj mojster, fužinski strojár, je videl moje zadrego in me je podučil v vsem potrebnem. Jaz sem mu v 3 letih postal pomagač in kadar je njegova hči Lenka imela 20 let, sem mu postal tudi zet. Dobil sem z ženo lepo priženilo in ona mi je povila tudi troje zdravih otrok, ki še žive. Kadar je postal moj tast Luka, (Bog ga je shranil pred 5 leti) star in ni mogel več delati, sem nastopil jaz fužinski strojár in tu sem srečen še zdaj. Čujem pa, da moj prednik Tine prosjači okoli kot od vseh zaviden potepuh. Moja poroka z Lenko je pokazala našemu gospodu kaplanu, da sem iz teh krajev; a skrival sem se, misleč, da je boljše, če pridem svojim starišem, pa le v potrebi, na pomoč. Sicer pa so mi gospod kaplan, ki nas so danes počastili, vsak teden natanjko povedali, kako se mojim starišem godi. Na vsako njihovo potrebo sem bil pripravljen priskočiti jim v pomoč.

A bram) potrdijo so naslednji občinski davki: za kat. občino Ročinj priklad po 100 od sto na užitino vina in mesa, taksa 10 kr. od vsakega litra na drobno potočnega žganja; — kat. občini Ponikve priklad po 59 od sto k neposrednim davkom, in sicer po 9 od sto v denarji in po 50 od sto v službah; — kat. občini Komen taksa 1 gld. 70 kr. od hektol. piva in 4 kr. od litra žganja in spirita; — kat. občini Dutovlje taksa 1 gld. 70 kr. od hekt. piva in 8 kr. od lit. žganja; — kat. občini Tolmin taksa 1 gld. od hekt. piva; — kat. občini Ljubin priklad po 80 od sto k izr. davkom; — kat. občini Poljubi priklad po 110 od sto k izr. davkom, in sicer po 60 od sto v denarji in po 50 od sto v službah; — županiji Skrilje priklad po 83 od sto k izr. davkom, to je, 73 od sto v denarji in 10 od sto v službah; — kat. občini Šempeter na Soči taksa 10 kr. od litra žganja; — katastralni občini Ajba taksa 1 gld. 70 hr. od hekt. piva in priklad po 60 od sto k izr. davkom, to je 40 od sto v denarji in 20 od sto v delu, zraven tega pa še 19 od sto tistim občinskim oddelkom, kateri spadajo pod ročinjski vikarijat; katastralni občini Villesse priklad po 63 od sto k izr. davkom, taksa 1 gold. od hektol. piva in 10 kr. od litra žganja; — Nakeljski županiji taksa 1 gld od hekt. piva in naslednji prikladi k izravnim davkom za Barco po 60 od sto, Dane 61 od sto, Misljče 81 od sto, Podgrad 55 od sto, Škoflje 62 od sto, Vareje 80 od sto, Vatovlje 85 od sto.

Del Torre poroča o grajenju deželne blaznice. Po odsekovem predlogu se naroči deželnemu odboru, naj nadaljuje in kakor hitro mogoče dožene vse potrebne pozvedbe in proračune za ustanovitev deželne blaznice, da bo mogel v prihodnji sesiji podati že konkretno predloge,

Sledé še nekatera poročila peticijskega odseka. Poročevalac Ivančič: Zbor vzame na znanje odsekovo poročilo v katerem obžaluje, da ni več čas predlagati čestitanja svetemu očetu papežu Levu XIII. o priliki njegove zlate maše po ulogi političnega društva „Slovenski jez“, ki je došla dne 28. decembra, ko so bili poslanci na božičnih počitnicah.

Poročevalac Del Torre: Vseled prošnje županstva pri sv. Luciji na mostu za podporo, da bi se mogle zasledovati in izkopavati starije na holmci sv. Mavra v prid dež. muzeju, naroči zbor deželnemu odboru, naj se dogovori z gospodom Szómbathyjem, kustosom ces. kr. dvornega muzeja na Dunaji in naj določi pogoje, po katerih se bodo delile izkopane stvari in koliko bo v ta namen doprinesel deželni zalog. O tem naj odbor o svojem času poroča deželnemu zboru.

Poročevalac Mahorčič: O prošnji političnega društva „Slovenski jez“, da bi se namestil jeden nadzornih in jeden izvođen zdravnik za umobolne v bolnici milosrčnih bratov v Gorici, prestopi se na dnevni red.

Poročevalac dr. Venuti: Deželni zbor izraža svojo zadovoljnost z načrtom, ki ga je predložila goriška trgovska zbornica v namen, da bi se po njem zboljšale ekonomske razmere v naši Furlaniji in naročuje dež. odboru, naj v družbi s trgovsko zbornico pretehta in bolje določi način, po katerem naj bi se izvršil isti načrt. O tem naj o svojem času podá natančno poročilo deželnemu zboru.

V imenu finančnega odseka poročila poslanec dr. Maurovich o proračunu dež. zaloga za leto 1888, ki se po odsekovih predlogih vsprejme in potrdi tudi v zadnjem branji.

V založbo primanjkljaja so določeni naslednji deželni davki: a) Priklad po 8 od sto na skupno vsoto vseh državnih zemljišnih davkov; — b) priklad po 12 od sto na skupno vsoto državne najemnine, hišnine, pridobitnine in dohodnine; — c) priklad po 20 od sto na užitino vina, mošta in mesa, in d) davščina 50 kr. od vsakega hektolitra nadrobno potočnega priva.

Tudi priklad po 9 od sto k izravnim davkom za zemljišno odvezni zalog se potrdi v zadnjem branji.

Slednjč se po predlogu svečanostnega odseka (poročevalac dr. Pajer) soglasno sklene:

Naročuje se deželnemu odboru in daje se mu polna oblast, da pretehta in izvede za dan 2. decembra 1888, ko se bo praznovala 40. letnica slavnega vladarstva Njega ces. in kralj. apostolskega veličastva cesarja Frana Josipa I. vse, kar bo spoznal za primerno v proslavljenju tega srečnega dogodka s takimi pojavi, ki morajo svečano naznanjati srčno voščilo, podedovano zvestobo, udanost, spoštovanje in hvaležnost, katere izpovedata svojemu presvitlemu cesarju neomahljivi narodnosti poknežene grofije in z njima iskreno udani deželni zbor,

Vsi poslanci so ustali v znamenje pritrjenja temu predlogu.

Ker so rešeni vsi predmeti, s katerimi se je imel baviti deželni zbor v sedanjem zasedanju, nazdravi predsednik s primernim govorom: presvitlemu cesarju Franu Josipu I. in poslanci odzdravijo s trikratnimi naudušenimi živjo klici.

Poslanec Pajer izrazi v imenu vseh poslancev srčno hvaležnost in pripoznanje prevzvišenemu gosp. deželnemu glavarju, ker je zares uzorno vodil deželnozbornske obravnave in gospod glavar se ob sebi srčno zahvaljuje za prijazen ta pozdrav — ter sklene zasedanje.

Dopisi.

Iz Šempetra. Nemila osoda zadela je naš Šempeterce. Neizprosna smrt pokosila nam je našega priljubljenega župnika, dekana Peter Kobala. Umrli je v dan 29. jan. ob 7 uri zjutraj, po samo štiridnevni a zelo mučni boleznii v najlepši dobi možke starosti. Vest o njegovej preranej in tako naglej smrti, presunila in globoko užalila je gotovo vsacega, kedor je ranjk. gospoda Petra poznal. Ne le, da je bil ranj. gospod dekan skozi in skozi pravi katoliški duhoven in vester pastir svojih ovčic, bil je tudi neustrašljiv narodnjak v pravem pomenu besede. Nevstrašeno potegoval se je za pravice Slovencev in posameznikov, da - si mu je bilo radi tega marsikatero grenko slišati in prestati. Bil je jeklenega značaja, „mož beseda“ v najvišjem pomenu besede. Ranjki gospod Kobal je bil velik prijatelj kmetijstva, in da je isto tudi praktično umel, spričujeta umno in vzgledno obdolana Brajda in z različnim in plemenitim sadjem in trtami nasajen krasni vrt.

Njegovi jedrati spisi v predlanskem letniku „Soča“ o umnem sušenju medike, niso ostali brez zaželjenega vspeha.

Na tisoče koristijo sedaj po njem izumljeni kozelci tukajšnjemu prebivalstvu. On je prvi postavil na svoja posestva kozelce, ter tako dejansko dokazal njih korist. Večkrat je z velikim dopadanjem, ogledujoč kozelce, rekel: „To je moje delo, in veseli me, da sem ljudstvu koristil“.

Kakor so ga ljudje posnemali v kmetijstvu, tako so ga slušali tudi v cerkvi. Pokorni so mu bili kot pohlevne ovčice svojemu pastirju. In smelo rečem, da tak red, kakoršen je bil v šempeterski cerkvi, se drugod težko nahaja. A kako bi ga ne bili slušali in spoštovali, vsaj njegovo blago sorce jo posebno bilo v proseh kmetiškemu stanu.

Da so ga resnično in odkritosrčno ljubili in spoštovali, ne le farani, ampak tudi drugi odlična gospoda, pokazal je dan njegovoga veličastnega pogreba. Došli so vsi č. gg. duhovniki in učitelji iz celega dekanata, dalje so prišli skoro v popolnem številu on. č. č. očetje kapucini in nekoliko očetov Franciškancov, mnogo odličnih duhovnikov in razna gospode iz Gorice in drugih krajev. Veličasten sprevid vodil je prečestiti gosp. ločniški dekan, Fr. Košuta, ki je imel v cerkvi kratak nagovor o ranjk. gospodu. Rakev krasili so venci, darovani od pl. družin Coronini-Crouberg Mela-Collorodo in šempeterskega županstva. Prva za kredo stopala je se svojo hčerko prevzvišena gospa grofinja Coronini, kot namestnica odsotnega prevzvišenega gospoda soproga Fr. Coroninija, dež. glavarja in tuk. župana. Gospod Stiegler, grajščinski oskrbnik, osebni prijatelj ranjk. gospodu, daroval je, mestu vencia vsej šolski mladini svečice. — Tako smo spremili in zadajo čast skazali ranjk. gospodu Petru. Mej tem, ko so ga pokladali v posebno rakev, zapol je zbor štandržkih, podgorskih in domačih pevcev vsemu možu v slovo lepo pesen: „Jamica tila“, in mnoga bridka solza svedočila je globoko žalost po nenadomestni izgubi preblagoga pokojnika Petra Kobala. Naj v miru počiva!

M.
Temu dostavimo dopis „Slov. Naroda“, iz Gorice, ker vemo, da mnogo naših č. tatoljev ne bere Sl. Naroda, pa bi radi vedeli za kako boleznijo in kako je umrl ranjki gospod dekan Kobal. Dopis se glasl:

Peter (Kobal, župnik dekan v Šempetru pri Gorici, je davi po kratki, silno mučni boleznii umrl. Zobobol je dal povod boleznii; narodila se mu je bila vsled zobobola oteklina v ustih in ob tem so ga klicali previdet bolnika. Mrzlot zrak je neugodno uplival na oteklino, katera se je začela razvijati proti grlu. V tem stanju je šel pokopavat istega dne, mej tem umrlega bolnika — moral je iti sam, kor nima kaplana — in bolezen se je vsled tega naglo shujšala in strašno trpinčila zvestega duhovnika. Sinoči je poklicel dva zdravnika, da bi mu naredila operacijo in se je največjih bolečinab z njima sprehaljal po sobi. Zdravnika nista spoznala, da bi se mogla v tem stanju narediti operacija. — Na to v strašnih bolečinah prebita noč — in zjutraj je blagi mož izdihnil krepko svojo dušo. Smrt je nastopila vsled otrovanja krvi.

Ranjki je bil narodnjak z dušo in tolom, iskren, pogumen, neupčljivega značaja do skrajne meje. Prej je služboval v Boveci, kjer si je pridobil največje zasluže za narodno vzbujjo. Strah je bil nemškutarjem, a stober narodnjakom, kateri so ga iskreno ljubili in ga nikdar ne pozabijo. Čitalnica Bovška je njegova hčarka, katera po vsej pravici danes razveša črno zastavo. Slava njegovemu spominu!

Z. Bolskega, 1. febr. — Tužna vest, da je preč. g. dekan Peter Kobal izdihnil svojo preblago dušo, prišla je v Bolec kakor strela iz neba. Vsi, mali in odrastli, narodnjaki in starckopitneži obžalujejo izgubo velecanjenega, odkritosrčnega, dobrotljivega, prečastitega gospoda, — možaka ki je bil z eno besedo, naj plemenitejši značaj. —

Bolec se je z njim in po njem za res vsestran-

sko prerodil in preroben tudi njega nikdar pozabil ne bode.

Ker se pa sedaj še le snujejo namere, kako da bi se „prezasluženemu“ dolžna zadnja čast izkazala, bode sledil obširnejši popis pozneje.

Občinar.

Čepovan, 30. januv. Po napovedi v zadnjem občnem zboru imela je katoliško politična čitalnica v Čepovanu pretekla tri nedelje „shode“, ki so se ljudstvu močno priljubili, ter jih obiskuje jako množično. I kaj se je v tih shodih obravnavalo?

Pri prvem shodu je društveni predsednik podal „politiški pregled ob novem letu“; gospod učitelj Anton Mlekuž pa je govoril o smrekovem podlubarju. Ta škodljivec se je lani prikazal po lakovskih gozdih. Jako koristno je torej, da se ljudstvo podučijo o tem merdesu, ki bi silno škodo napravljalo, ako se mu o pravem času ne zastavi pot.

Pri drugem shodu je društveni predsednik sam imel besedo. Govoril je prvič „o političnem vetru preteklega tedna“; drugič „o potrebi slovenskih notarskih pisem, glede na §. 887. drž. zak.“; tretjič je vodil pogovor „o napravi ceste iz Čepovana na Lokvo“. Dešli možje so prva dva govora pazljivo poslušali, pogovora o cesti pa se je mnogo mož vdeležilo. Upam, da je ta pogovor gotov korak k napravi zelo potrebne ceste.

Pri tretjem shodu je predsednik razkazoval „razloček med kineskimi in evropskimi obsodbami“; gospod Ant. Mlekuž pa je razlagal očvjo bolezen „vtoglavitost“.

Na Svečnico popoldne ob 5. bo „beseda“. Spored obsega petje, deklamacije, dramski prizor „stara ura“ in srečkanje. Čisti dohodek je namenjen društvu sv. Cirila in Metoda. Prijatelji na svidanje!

Otaletž,*) 29. jan. — Od kod to, da se dandanes tako pogosto čuje govornica: Kako gre slabo; saj ne bo mogoče več izhajati! Dohodki zmiraj manjši, stroški se pa širijo, kakor huda, nalezljiva bolezen. Ali bi si ne mogli pomagati iz tega težavnega položaja? Po mojem mnenju bi se nekoliko otreli tega pogubljivega stanja, ako bi začeli ljudje bolj trezno in ponižno živeti, nego dandanes živó. Pomislimo, koliko denara gre dandanes za prevzetno obleko! Ako je bila včasih dobra domača prtena ali suknena obleka, zakaj bi ne bila sedaj. Kmet prodaja svoje domače platno in si kupuje tovarniško ali mašinsko obleko ter pravi, da ga manj stane nego domača. — Joj, pa kako se on gotufa! par mesecov, pa je raztrgana in zapet nova! in tako naprej. Dandanes ni več dekle, da bi nosila „drukanco“ (krile iz domačega platna) ako bi bila še tako revnega stanu. Ni ga razločka v obleki med revnim in premožnim! Ali je treba za praznično obleko do sedemindvajset parov kril? Ali bi ne zadostovala dva para, da bi bil v žepu kak prihranjen novič? Ali bi ne bilo dekle s par prihranjenimi goldinarji več vredno nego je s polno omaro judovskih cap? Vse le kupljeno, to je lepo in dandanes v modi. Ravno tako je z živežem. Kava mora bit, ako se ima tud krilo zapiti. Koliko denara pa gre za drago pijačo? Koliko za šnops? Gotovo bi ne bil nobeden bolan zaradi tega, če bi nikoli ne videl žganja; zakaj potem denar v prepad metati! Koliko denara gre za tabak ki ga dandanes že vsak otrok uči kaditi? Skoraj smem reči, da kakor hitro mu materno mleko vzamejo, in ga jesti nauče, že mu pustijo tobak kaditi in zvečiti, kakor preišču blato. Ako sta dva možka pri hiši, pa več izdaja za tobak nego za davke. Še več takih in vsakih stroškov bi se lahko obvarovali in denar za druge potrebe rabili, ali previdnosti in modrosti manjka! Slovohri gleda, kje in kako bi si kaj pridobil, toda pridobljeno si ne zna prihraniti in prihranjeno ne prav obrniti. Sploh rečeno: ljudje si ne znajo dobro gospodariti. Vse napreduje k boljšemu, a uporabljevanje pridobljenega strašno nazaduje. Ako opazujemo življenje v uborni bajti in premožni kmetški hiši, vidimo, kakor da ni ravno tako gorje, kakor ljudje tožijo. Ako bi človek prihodnost poznal, in koliko časa mu bo še tekla nit življenja, res ne bilo bi mu treba toliko varčnosti; a kadar Bog pošlje bolezní, nesrečo in druge nevede, kaj pa potem — ako je tema v žepu.

Gotovo bi bilo vse boljše in dobro, ako ne bi metali denarja za vsako otročje igrače, ampak le za to, kar je neobhodno potrebno. Kedor ne veruje, naj poskusi!

Gost.

Iz Avberja, 30. dne januarja. Ker so s Krasa, posebno in iz Avberja, tako šporedkoma nahaja kak dopis v časnikih, napravim pa jaz enega, da bodo tudi drugod izvedeli, kako pri nas napredujemo.

*) Tako mislijo in pišejo naši fantje v gorah, ki niti ljudske šole niso obiskovali in so pravi samouki. Razen par slovnčnih pogreškov nismo nič premenili. Kako bi se taki pisali, če bi bili kaj štirirali! Slovencem um bi bil neizmeren in nedosegljiv, ako bi si ga mogli kot drugi narodi bistríti v svojem jeziku. Torej le proč s slovenščino, pa nemščino v olo, da se v vedi in omiki ne povzdignemo nad druge. Do-
(Uredn.)

Ustno sporočilo pripoveduje, da je bilo Dutovlje v starodavnih časih mesto in župnija; dandanes pa je občina in podžupnija in ima narodno društvo. Kraji, kateri zmorejo imeti društva, so lahko ponosni, ker za vzdrževanje društva mora biti ljudstvo uže precej izobraženo in zrelo. — Dutovljansko društvo napravilo je 29. dne t. m. veselico, katore se je vsled povabila udeležilo mnogo ljudstva iz bližnjih sel. Povabljeni so mislili, da bodo sprejeti kakor povabljeni, a bili so brez posebnega uzroka nekako nečastno od-rivani. Tako bi se ne smelo delati, ako se hoče o- lika in napredek pospeševati; o takih prilikah je treba kazati se posebno naklonjenost, potrpežljivost in po- žrtovalnost do gostov, da hoče društvo svoj namen v resnici pospeševati in izvrševati. Torej previdnost in modrost naj vlada o tacih prilikah.

Iz Kremisa ob Donavi, 24. januarja. Gotovo nisi še prejela, draga „Soča“ iz tega kraja nikdar nobenega dopisa? Kaj pa naj bi ti jaz poročal? Mnogokrat sem uže namenil, ti kaj sporočiti od tu, ali novice, ki se godé tukaj, ne zanimale bi častitih bralcev „Soče“, zato položil sem vselej pero zopet na stran, tor čakal pripravnejše prilike.

Danes pa vendar pišem par vrstic, da ne bodo kdo mislil, da slovenski mladenči v Kremisu spe. Tudi danes še, kakor nekdanj, bije nam srce za drago našo domovino, in čeravno neljuboločeni, spremljamo Vas, brate, sočutno v tugi in veselji. Veselimo se z Vami, kadar se veselite Vi v domovini; žalujemo, kadar za- dane neozgoda drago domovino. Žal, da moramo več žalovati, nego se veseliti. In ravno sedaj siljeni smo zopet z Vami — kot zvesti sini Slovenije — žalo- vati, ker zaprla se je gomila nad možem, volikanom v delovanji in zvestobi do domovine, blagim gosp. Andr. Einspielerjem. Koj ko si prinesla vest, draga „Soča“, da je blagi mož za smert bolan, pričakovali smo s strahom vsacega lista, ki bi nam prinesel vest o njegovem stanju. In žalibog izvedeli smo, da se je preselil v deželo, kjer solza več ne teko. Ni ga več med nami onega, ki je vodil koroške Slovence ter vodil in branil tudi ves slovenski narod. Bog mu daj srečno večnost.

Politični razgled.

Pravosodnega ministra Pražaka ukaz, da se morajo sprejemati tudi slovenske vknjižbe v posestne knjige po Primorskem, Kranjskem in Stajerskem, dela lažiliberalcem še vedno mnogo preglavice; pritoževali so se proti njemu celo v deželnih zborih v Gradcu, Celovcu in Trstu; zdaj je pa še v državnem zboru o tej zadevi ministra interpeliral znani nemčur Foregger iz Celja. To je liberalno!

Ta teden se obravnava v državnem zboru zakon o sladkorskem davku.

Lichtensteinov načrt „zakona, ki določuje načela vzgoje in pouka v ljudskih šolah“ izroči se odseku 36. državnih poslancev. Ta načrt hudo vznemiruje lažiliberalstvo; Slovanstvo pa se zanj tudi ni ogrelo in se ne bode, ako se ne uredi tako, da bode versko in narodnostno vprašanje v šoli vsopredno in pravično uravnano. Nemške konservativce edino verska šola veže na slovan- ske poslance in na desnico državnega zbora; kakor hitro odpade ta vez, bodo konservativni Nemci v narodnostnih vprašanjih z nami ravno tako pravični, kot liberalci. Torej sveta dolžnost naših državnih poslancev je, da se z versko šolo ob enem reši, vredi in vresniči tudi vprašanje narodnostne šole, da se Slovanom ne bode več s prenapetim učenjem nemščine v šoli kratil čas za priučenje vednosti in izobraževanje materinščine. Šola naj bode verska in narodna. Nemci potre- bujejo verske, Slovani pa narodne šole; morejo si do nje pomagati, ako drug drugemu roko po- dajo — brez tega pa nij pomoči.

Naš finančni minister čedalje srečneje go- spodari; v minulem letu je imel skoraj 10 mi- lijonov goldinarjev več dohodkov nego v prej- šnjem letu 1886; vsled tega ma ne bode treba tolikega posojila, kolikor mu ga je bil dovolil državni zbor. To je žalostno za one, ki hrepené po državnem krmilu in si domišljujejo, da so za tak posel „uže rojeni“.

Vlada je 1. dne febr. izročila nov zakon, ki povišuje davek žganja od 11 na 35, oziroma 45 krajcarjev od hektolitrske stopnje. To obeta državi 50 milijonov glđ. več dohodka.

Nemčija se vedno huje oborožuje in z no- vimi naredbami množi svojo vojsko, v čegar na-

men je zopet najela zdaj 280 milijonov mark posojila.

Domače in razne vesti.

P. n. čestitim naročnikom našega lista smo danes nekaterim na ovitek zapisali, kolikor so do konca preteklega leta laročnine dolžni; drugim zapišemo po natančnejem pregledu računov prihodnjíc ali pa jim pišemo dopisnice. Kdor ne poravnava svo- jega dolga v 8. dneh, naj izvoli nam vsaj pisati, kako in kedaj misli dolg plačati, da bomo vedeli pri čem smo in nam ne bo treba s tirjanjem časa zgubljevati in koga hujo nadlegovati.

Po ranjku Andreji Einspielerji imeli bomo mašo zadušnico tudi v Gorici. Goriška čitalnica, Slov. bralno in podporno društvo ter odbor Goriške ljudske posejilnice so sklenili, da naprosijo čđ. oo. frančiškane na Kostanjevici, naj bi odločili, kedaj bi se mogla darovati v njihovi cerkvi M. B. za ranjkega voditelja koroških Slovencev slovesna črna maša. Ker bo trideseti dan smrti in pogreba ranjkega profesorja prve dni posta, zato menimo, da se bo vršila rečena slovesnost prvi ali drugi teden v postu. Natančnejše oznanilo prinesemo o svojem času.

„Beda v Gorici.“ Piše se nam, da je češki list „Čech“ z dne 25. januarja prinesel pod tem na- slovom sledeči sestavek: „Radi popolne slabe lanjske letine je prebivalstvo goriško, posebno pa na kmetih trapinčeno s strašnim gostom — gladom. Malo nesla- ne in nezabeljene polente (nekake kaše sirkove) je edina hrana teh ubožcev. Pa srečni še, ki si vsaj malo polente morejo skuhati! Večina prebivalstva je radi pomanjkanja hrane popolnoma brez močij in pro- pada v naših krajih (ta izraz kaže, da je dopis z Goriškega. Uredn.) neznaní bolezní — pelagri. Ta bolezen je žična (bolezen), ki pripravi svoje žrtve za groznih bolestij popolnoma ob vse dušne in tele- sne moči. Ubožci ti v Gorici so naši slovenski bratje, zato pomagajmo jim po mogo- česti. Doneske prejemata zemška blagajna v Gori- ci in vrhu drugih tudi goreči slovenski do- moljub prof. th. dr. Gregorčič. T-ko „Čech“ čital sem pa v Soči, da je deželni zbor, so je bila ta stvar na dnevnem redu, imel v mislih Furlane, ne nas Slovence in da se je deželni glavar obračal do naših poslancev, naj prispe i slovenska satran dežele ubožcem na pomoč, češ: „Slovenci so imeli letos do- bro letino. Potem sem čital, kako je neki dopisnik z dežele prav dobro zavrnil glavarjevo menenje, doka- zujoč, da je tudi Vipavska dolina imela enako slabo letino, da se na Krasu in v gorah tudi bolje ue godi. Nadalje pravi oni dopisnik, naj Italijani, ki delajo na- rodne prepire se svojimi „Pro patrijinimi Furlani“ mej Slovenci, one denarce porabijo v polajšanje reve in bede na Furlanskem, mesto da bi ž njimi Slovence poitalijančevali. Valed teh podatkov se mi zdi čudno, ka- ko more češki list pisati, da se darovi z bira- jo za brate Slovence, in ime našega prvaka, g. doktorja Gregorčiča, kot magnet rabiti na češke možnjice. Požrtovalnost bratskega češkega naroda je znana, pa slepiti jo, ni pošteno, da bi se pod krinko slovenske vzajemnosti na ime Slovence Čehom izvalil denar, od katerega Slovenci na goriškem niti počenega groša ne bi dobili. Furlani so res potrebni in jim kot bratom po veri, tudi vse dobro privoščimo — a- li tega nečemo, da bi se dobiček koval iz slovenske ideje, ktero Italijani ne ubogi Furlani tako sovražijo, kot hudič — križ.

Veliko besedo, prirodi „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ v nede- ljo, dne 5. februarja t. l. ob 1/8. urizve- čer v dvorani slov. „Goriške čitalnice“ po nastopnem sporedu:

1. „Zrinskij-Frankopanska“, Karambašič; uglasbil/Iv. pl. Zajec; poje možki zbor s spremljevanjem godbe. 2. Godba. 3. „Pol vina, pol vode“, veseloigra v jednem dejanji; spi- sal Trikič-Eržen. OSOBE: Marija Zoričeva, vdova, g.dčna Zorn. Sofka, njena hišna g.dčna Jug. Lazar Malinčak gsd. Kumar. Ivan, njegov sluga gsd. Zavertanek. Igra se vrši v hiši gospe Zoričeve na Slovenskem. 4. „Mornar“, uglasbil Fr. S. Vilhar; pesen za bariton; poje gospod Kronavetvogl; s spreml- janjem glasovira. 5. Godba. 6. „Lunica“, Ihes. Fr. S. Vilhar- jeve; uglasbil Fr. S. Vilhar; poje mešani zbor. 7. „Junak in dete“, speli Jos. Stritar; deklamuje g.dčna Ivanka Klancičeva. 8. „Sirotka“, bes. dr. Razlaga; uglasbil Ant. Hajdrih; žvet- ercesev inalt. solj; poje g.dčna Jug. 9. Svira godba. 10. SEJA OBČINSKEGA STAREŠINSTVA. KOMIČNA O- PERETA zamoške glasove s spremljevanjem orkestra; uglas- bil Roman Nejedly. Osobe: Solisti: Župan; bariton g. Koršič. Berič; bas g. Kronavetvogl. Pisar; tenor g. Kumar. Pervi starešinana g. Zavertanek. Drugi staroši g. Bajt. Zbor: Občins- ki svetovalci-pevci Standrežki. Orkester vodi gospod Pahor. 11. Domača zabava v prostorih Marzinijevo gostilno.

Vstopnina za osobo 20 kr., s u d e ž na sofah 10 kr. Vstop dovoljen je udom tega društva in njih družinam, kakor tudi udom drugih slovenskih društev, katera so vabljeni. Ne u d o m imenovanih društev ni dovoljen vhod brez vabila; oglasijo naj se zaradi vabila o pravem času pri odboru. S e d o e ž i dobivali so budo v saboto in nedeljo od 11. - 12. uro dopoldne v društveni bralnici. Tiskane besede k „opereti“ p z 8 kr. K prav obilni udeležitvi vabi: ODBOR.

Sežanska Čitalnica priredi dne 5. februarja 1888 veselico v prostorih hotela „Tri krone“. Vspo- red: 1. Lichtenegger; „Lepa naša domovina“, možki zbor. 2. Gorard; „Kralj Matjaž“, deklamacija. 3. S.

Carli: „Slavjanka“, mešani zbor. 4. I. Kocijančič: „Danes tukaj, jutri tam“, moški zbor. 5. „Zamujeni vlak“, veseloigra v 5. dejanjih. 6. Ples, pri katerem svira znani češki kvintet Peineltov. Začetek ob 7. uri zvečer. — Ustopnina za osobo 60 kr. K obilnej udeležitvi uljudno vabi Veselični odsek.

Vabilo k plesu, katerega priredi vodstvo veteranskega podpornega društva v Podmelnih dne 5. februarja t. l. v Goljevih (mežnarjevih) prostorih na Grahovem; svirala bode Tolminska godba. Vstopnina za neude 60 kr. Začetek točno ob 2 uri popoldne. Čisti dohodek je namenjen ubogim veteranom.

Delalsko podporno društvo v Trstu priredi dne 4. februarja t. l. veliki ples v bogato in jako okusno odičenem gledališču „Fenico“. Priskrbeli so je vojaška godba pešp. št. 97 iz Gorice. Prod lunočjo bode plesalo 24 parov v raznih slovanskih oblekah narodni ples „Kolo“. Ustopnina 50 kr. Začetek plesa ob 8. uri in traja do 5. ure zjutraj.

Dve nesreči. Preteklo nedeljo po noči je neki postaren mož zmrznil na goriskem polju, dasi je bilo le malo z vrha zmrznilo. Zganje mu je pomagalo zmrzniti. — Druga nesreča je, da so je okoli 40 let star, vpokojen stotnik, premožen in brez sorodnikov, zaradi bolehnosti ustrel na bregu Soče. Zidal si je ravno hišo blizo zavoda bolehnih duhovnikov; to pa in svoje drugo imetje zapustil je nekemu prijatelju.

Nedostatek pri učiteljstvu. Učiteljskih mest se razpisuje čedalje v večjem številu, prosilcev pa je čedalje manj, tako da ostaja mnogo mest praznih. In da vidiš ne vabi tako mladeniče v učit. izobraževališča, čutili bi tem huje tako pomankanje. Na Moravskem je 285 učit. mest praznih, a 100 služeb je bilo oddanih pomožnim učiteljem. V Pruskej Šleziji pa je praznih 750 mest, dasi je tam 8 pedagogijev, a deveti se uprav sedaj ustanovlja. Tudi na Goriskem je jelo pomanjkovati učiteljev; na Tolminskem jih manjka 8. Uzrok temu so majhne plače. Ali tudi se mladeniči ne unemajo za ta stan, ker vedó, da je učiteljstvo le življa slovanskega ponemčevalec. — Kdaj li bode sit nemški moloh?! — Tudi v Srbiji so učit. razmere zelo žalostne. Jediní nezavisni učiteljski list je „Učitelj“, ki ima le 120 naročnikov, dasi je v Srbiji še vander 1200 učiteljev in učiteljic. Ali kaj je to za mlado, a nesrečno kraljestvo?! No, bilo je učiteljev mnogo več, a nesrečna samovolja Garašaninova je po sili upokojila mnogo značajnih učiteljev, mnogim so pa namignili, da naj sami zaprosijo za umirovljenje. Torej ostali so samo vladini hlapčki, ki sučejo plašč po vetru. Tužna Srbska, mlada si, a tvoji gospodarci so že stari podlice. No Garašaninov je za učiteljstvo tudi drugod — povsod preveč. — Vse boljše je na Hrvaškem. Le mesto Zagreb plača letos za šolstvo 101.372 gl. (5450 gl. več od lani), kar je za 30 tisoč prebivalcev — ogromna svota.

Volaričevi „Gorski odmevi“ katere smo v našem listu vže omenili, obsegajo šest moških in pet mešanih zborov; oziroma četrto in peteroglasnih napevov. Priznati moramo, da je skladatelj dosegel s tem velik korak v glasbi. Harmonizacija vseh napevov je izgledna; ni je najti v njej harmonične napake, če tudi bi, se iskala z Argusovim očesom. Lepoglasne harmonije je v teh napevih več nakopičeno, nego je je navadno v debelih zvezkih; harmoničnih lepih odmevov celí zvezek kar mrgoli. Posamezni glasovi postopajo v simfoničnem zlogu pravilno in samostojno; osobito pa daja skladatelj basu, (harmoničnemu najvažnejšemu elementu) dokaj gibčnosti, kar stori, da nastane po takem postopanju mnogo akordov, prehajalnic in sekvenc brez nepotrebnega ponavljanja. V obče: napevi pričajo o veliki nadarjenosti skladatelja.

Glade melodije, modulacije, razvrstitve teksta v posamezne gruce in poudarka, moramo se enako pohvalno izraziti. Skladatelj pa je tudi povsod intencija teksta tako dobro pogodil, da bi bilo težko kaj boljšega napisati. Posebno pohvalno omenjamo moške zборе: „Trobojnici“ in „Njen venček“. Mešani zbori jako lepi so: „Le pevaj ptičica“, „Rožici“, in najboljša peser v celem zvezku je „Pri zibelci“. Ta pesen nima nikakega cerkvenega duha; to bo vsak več glasbenik rad priznal, če pogleda basovski postop v 2. taktu, dyoglasni stavek v 8. taktu in mnogo kromatiké, ki je značaju cerkvene glasbe popolnoma nasprotna. Ako na Dunaji in drugod podtikajo takim napevom cerkveni tekst in jih v cerkvah pojó, ni še znak, da je napev „Ave Maria“.

Izpeljava Volaričevih umotvorov ni dokaj težavna, dasi so umetni; trud pa, ki ga bodo pevovodje pri učenju imeli, se bo izvirno poplačal. Slovenski jezik se čisti in sploh napreduje Slovenec v vseh znanostih in umetnostih, le glasba naj bi pri nas ostala tam, kjer je bila za časa „šenterijstov“, ali pa naj bi se po izgledu naših sosedov tam čez „veliko lužo“ popolnoma spilitvila! — To bi bil nam smretni greh! — Vrlemu skladatelju čestitamo k umetnemu delu, ki je tako sestavljano, da umetnost ne poriva v kot lepoglasja.

Nekoliko tiskovnih pomót, kakeršne so pomanjkanje osmišnih sekiric na četrtinkah na dveh mestih in nepravilna taktica za prvo osmiško v „Rožici“, dostavi ali popravi lahko vsakdo. „Gorski odmevi“ so vredni najtoplejega priporočila; a mislimo, da ga ne potrebujejo, ker dobra stvar se samo priporočuje. Kdor jih spozna, si jih gotovo kupi in upamo, da se prva izdaja kmalo razproda in ji druga sledi. Dobi se pri skladatelju. H. Volariču v Kozani p. Krmin in pri knjigarji Wokulatu v Gorici po 75 kr.

GOSTILNO PRI KATTERINIJU

provzel sem podpisani in se uljudno priporočujem p. n. občinstvu, sosebno pa še prijateljem in znancem za pogosto obiskovanje ter zagotavljam, da bom vedno skrbel za dobro pijačo, raznovrstna vina in pivo, pa tudi za dobre, okusne jedi.

Izbe za prenočišče dajam mnogo ceneje nego je navada. Imam tudi mnogo prostora za voznike in njih živino, zato se priporočujem sosebno še mojim gorskim rojakom, naj se blagovolijo vsaj za poskušnjo pri meni ustavljati, kadar pridejo po opravilu v Gorico.

V Gorici, 26. dne januarja 1888.

Tomaž Kranjec.

V najem

se da del hiše št. 1 v Šempetru, ki je primeren za gostilno ali pa za stanovanje kake večje družine.

Natančneje poizve se v prodajalnici pred šempetersko cerkvijo.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrahi v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrsna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izložkov itd. itd., ki so oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letnimi besedami, ni drugega ko prevara, pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne žive, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gujusu, riganju, zabusanju, homorojaldnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.
Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici,

ulice Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike, namoč:

Monstranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov itd. itd., po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognju pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja radovoljno odgovarja in pošlje vsako blago dobro spravljeno in poštno ne prosto.

Bicikli in tricikli iz prvih angleških tovarn

H. Bock-a na Dunaji. III. Hauptstrasse št. 72.

Ceniki se dopošiljajo brezplačno.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratniše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrožajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srecer čistijo pokvarjeno kri. One ne pregnujajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljavo pa odino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

NAZNANILO.

Podpisani naznanja p. n. čestitemu občinstvu, da mu je papirnica Leykam-Josefthal izročila zalogo svojih izdelkov za mesto in pokrajino gorisko in da je to zalogo odprl 26. januarja v judovskih ulicah (Via Ascoli) hšt. 16.

V Gorici 1. dne febr. 1888.

G. C. LUZZATTO.

Črnilo od Rich. Gaertnerja, ki naredi čevlje svetle.

ne da bi jih bilo treba s ščetjo vglajati in ostanejo svetli tudi v mokrem. Uradno je preskušano in potrjeno, da usnju ni škodljivo in da je najboljšje med sedanjimi mazili.

Vpeljano je pri vojakih. Gledati je na varstveno znamenje. Napravila ga tovarna Rich. Gaertner na Dunaji, Giselstr. 4. Part.

Steklenica velja 50 kr.; s pošto naročeni veljata 2 steklenici 1 gl. 30 kr., 6 steklenic 3 gl. 12 kr., 12 steklenic 4 gl. 80 kr. V Gorici se dobi pri E. Gentileju v gosposkih ulicah št. 10.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisk knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, sonete, petice, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakovrsna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: za spričevala, račune, dnevnik, zapisnike, pregleda, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krst, birmo, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi za popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.